

ÅBO
Vårdssektor

SERVICE ENLIGT HANDIKAPPSERVICE AGEN

Handikappservice

Besöksadress: Peltolavägen 3
20720 Åbo.

Postadress: PB 670, 20101 Åbo

Tfn 02 330000

E-post: vammaispalvelut@turku.fi
fornamn.efternamn@turku.fi

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	3
1. Utredning av servicebehov och serviceplan	3
2. Service och stödtjänster för gravt handikappade personer..	4
2.1. Färdtjänst för gravt handikappade	4
2.2 Serviceboende	5
2.3 Personlig assistans	6
2.4 Dagverksamhet	7
2.5 Ändringsarbeten i bostaden	7
2.6 Redskap och anordningar i bostaden	8
3. Behovsprövade, anslagsbundna tjänster	8
3.1 Anpassningsträning	8
3.2 Övriga stödtjänster	9
4. Ansökan om service och stödtjänster	10
5. Tjänster för personer med funktionsnedsättning	11
6. Kontaktuppgifter	11

INLEDNING

Syftet med handikappservicelagen är att främja en handikappad persons förutsättningar att leva och vara verksam som en jämbördig medlem av samhället samt att förebygga och undanröja olägenheter och hinder som handikappet medför (Lag om service och stöd på grund av handikapp, 1 §).

Handikappservicens socialarbetare eller servicehandledare kartlägger tillsammans med kunden behovet av den service och de ekonomiska stödtjänster som lagen och förordningen om handikappservice inkluderar, fattar de nödvändiga besluten och följer förverkligandet av servicen och stödtjänsterna.

1. UTREDNING AV SERVICEBEHOV OCH SERVICEPLAN

(Handikappservicelagen 3a §)

Utredningen om behovet av service och stödtjänster ska inledas **senast den sjunde vardagen** efter det att den handikappade eller hans eller hennes anhöriga eller företrädare har tagit kontakt med handikappservicen för att ansöka om service. Den ansökande kontaktas via brev eller telefon för att bestämma besökstid.

En **serviceplan** utarbetas tillsammans med kunden för att reda ut behovet av nödvändig service och stödtjänster. En plan utarbetas vanligtvis inte om det är fråga om en tillfällig rådgivning eller handledning. För att utarbeta en plan träffar man kunden antingen på kontoret eller vid ett hembesök. I mötet kan också kundens anhöriga, företrädare samt närmaste nätverk delta. Serviceplanen uppdateras då det uppstår ändringar i den handikappade personens servicebehov eller förhållanden. Syftet med serviceplanen är kundens och handikappservicens gemensamma uppfattning av kundens funktionsförmåga och de nödvändiga tjänsterna.

Handikappservicens socialarbetare ska fatta beslut om service och stödtjänster utan obefogat dröjsmål **senast inom tre månader** från det att den handikappade eller hans eller hennes företrädare har lämnat in ansökan, om inte utredningen av ärendet av särskilda skäl kräver längre behandlingstid.

2. SERVICE OCH STÖDTJÄNSTER FÖR GRAVT HANDIKAPPADE PERSONER

Med handikappad avses enligt 2 § i handikappservicelagen en person som på grund av skada eller sjukdom under långa tider har särskilda svårigheter att klara av de funktioner som hör till normal livsföring. Med lång tid avses i främsta hand en skada som varar mer än ett år. Servicen och stödtjänsterna som ordnas i enlighet med handikappservicelagen är inte ämnade för att utnyttjas vid återhämtning.

Inom handikappservicen är servicen och stödtjänsterna uppdelade i två grupper:

- 1) S.k. subjektiva rättigheter i enlighet med handikappservicelagen för en gravt handikappad person är färdtjänster, serviceboende, ändringsarbeten i bostaden, redskap och anordningar i bostaden, dagverksamhet och personlig assistens. Kommunen har en särskild, bindande skyldighet att ordna dessa tjänster.
- 2) Övriga tjänster ämnade för handikappade är behovsprövade och bundna till kommunens anslag och verksamhetsplan (Verksamhetsplan för att genomföra service enligt handikappservicelag, 1.5.2015).

2.1 Färdtjänst för gravt handikappade

(Handikappservicelagen 8 §, förordningen om service och stöd på grund av handikapp 4 § - 6 §)

Enligt handikappservicelagen ska kommunen ordna färdtjänst på så sätt, att en gravt handikappad person kan göra minst 18 enkelresor i månaden förutom de nödvändiga resor som är kopplade till arbete och studier. Som gravt handikappad betraktas en person som på grund av sitt handikapp eller sin sjukdom inte kan anlita de offentliga kollektivtrafikmedlen.

Färdtjänst ordnas med en vanlig taxi och/eller en invatäxi. För resorna uppbärs en självriskandel i överensstämmelse med en engångsavgift för den offentliga kollektivtrafiken. Färdtjänst beviljas förutom inom Åbo stads område, även inom S:t Karins, Reso, Lundo, och Rusko kommuners områden.

Ledsagarservicen, som hör till färdtjänsten, beviljas efter ansökan till en gravt handikappad person som behöver en annan persons hjälp till den grad att taxichaufförens hjälp under resans gång inte är tillräcklig.

Service som stöder rörligheten i enlighet med socialvårdslagen (Socialvårdslagen 23 §) beviljas för taxiresor främst till äldre personer som inte är berättigade till färdtjänst i enlighet med lagen om handikappservice, men som har särskilda svårigheter med rörligheten. Service som stöder rörligheten är en anslagsbunden, behovsprövad tjänst. Vid utredningen av servicebehov iakttas förutom funktionsförmågan även den ansökandes allmänna situation. Vid utredningen av behov prioriteras på ekonomiska grunder de låginkomsttagare som har särskilda svårigheter med rörligheten och användningen av offentliga transportmedel.

2.2 Serviceboende

(Handikappservicelagen 8 §, förordningen om service och stöd på grund av handikapp 10 §–11 §)

Vid ordnande av serviceboende avses med gravt handikappad en person som på grund av skada eller sjukdom behöver en annan persons hjälp för att klara av dagliga funktioner fortlöpande, på olika tider på dygnet eller annars speciellt mycket. Kommunen har ingen särskild skyldighet att ordna serviceboende i en situation då tillräcklig omsorg om den gravt handikappade inte kan tryggas genom åtgärder inom den öppna vården.

Serviceboendet kan vara permanent eller kortvarigt. Till serviceboendet hör en bostad och service som hör till boendet, som är nödvändig för att den boende ska klara av dagliga sysslor. Specialservicen som hör till serviceboendet är kostnadsfri för en gravt handikappad person. I serviceboendet ansvarar kunden själv för matutgifterna, bostadshyran, utgifterna för personlig hygien samt övriga utgifter som hör till ett vanligt privatliv.

Serviceboendet kan arrangeras i den gravt handikappade personens eget hem till exempel med hjälp av en personlig assistent, stöd för närståendevård och/eller hemvård. Om serviceboendet fungerar i hemmet t.ex. med hjälp av tjänsterna är det här det huvudsakliga sättet som serviceboende ordnas på. Serviceboende kan också ordnas i stadens servicehus eller i privata servicehus.

2.3 Personlig assistans

(Handikappservicelagen 8 §, 8c §–8d §)

När det gäller att ordna personlig assistans anses som gravt handikappad en person som till följd av ett långvarigt eller framskridande handikapp eller en sådan sjukdom nödvändigt och upprepade gånger behöver en annan persons hjälp för att klara av dagliga funktioner och behovet av hjälp inte i huvudsak beror på sjukdomar och funktionshinder kopplat till normalt åldrande. Personlig assistans beviljas inte då behovet av hjälp i främsta hand bygger på omsorg, vård och övervakning. Vid sådana fall är i främsta hand hemvård, stöd för närståendevård, specialservice för personer med funktionsnedsättning eller övriga social- och hälsovårdstjänster aktuella.

Personlig assistans enligt handikappservicelagen ska ordnas för dagliga sysslor, arbete och studier i den mån som den gravt handikappade nödvändigtvis behöver det. För funktioner kopplade till fritidsaktiviteter, samhällelig verksamhet eller upprätthållande av sociala kontakter ska personlig assistans ordnas minst 30 timmar per månad, om inte ett lägre timantal räcker för att tillförsäkra den gravt handikappade nödvändig hjälp.

Syftet med personlig assistans är att hjälpa den gravt handikappade att göra sina egna val när det gäller dagliga sysslor. För att personlig assistans ska ordnas förutsätts att den gravt handikappade har resurser att definiera assistansens innehåll och sättet den ordnas på.

När personlig assistans ordnas ska den gravt handikappades egna åsikter och önskemål samt det i serviceplanen definierade individuella hjälpbehovet och den handikappades livssituation i sin helhet beaktas. En anhörig eller annan närstående till den gravt handikappade kan i huvudsak inte utses till personlig assistent.

Personlig assistans kan ordnas genom att ersätta den gravt handikappade för de kostnader som avlönandet av en personlig assistent föranleder, genom att ordna personlig assistans mot servicesedel eller genom att skaffa personlig assistans som köptjänst.

2.4 Dagverksamhet

(Handikappservicelagen 8 §, 8b §)

När det gäller att ordna dagverksamhet, anses som gravt handikappad en arbetsoförmögen person som på grund av ett mycket svårt funktionshinder som förorsakats av en skada eller sjukdom inte har förutsättningar att delta i sådan arbetsverksamhet som avses i socialvårdslagen och som får sin huvudsakliga försörjning av förmåner som beviljas på grund av sjukdom eller arbetsoförmåga.

Till dagverksamhet för handikappade hör verksamhet som ordnas utanför hemmet för att stödja den handikappade att klara sig självständigt och för att främja sociala kontakter. Syftet är att öka den gravt handikappades kontakter utanför hemmet och främja umgänget med andra. Dagverksamheten kan inkludera t.ex. matlagning, motion, diskussioner, utfärder, kreativ verksamhet och övning av sociala färdigheter.

2.5 Ändringsarbeten i bostaden

(Handikappservicelagen 9 §, förordningen om service och stöd på grund av handikapp 12 §)

Nödvändiga ändringsarbeten i bostaden kan ersättas för en gravt handikappad person då rörligheten eller det självständiga utträttandet i en regelmässig bostad är orimligt svårt med hänsyn till sjukdomen eller handikappet. Syftet med ändringsarbetena i bostaden är att personen kan bo så oberoende och självständigt som möjligt i egen bostad. Ändringsarbeten i bostaden som ersätts är t.ex. breddning av dörrar, byggande av ramper och ändringsarbeten i WC och badrum.

Handikappservicen ska kontaktas när det uppstår behov av ändringsarbeten i bostaden. En ergoterapeut eller rehabiliteringshandledare, en sakkunnig inom byggbranschen och en socialarbetare bedömer nödvändigheten av ändringsarbetena och skäligen kostnader. För ändringsarbeten behövs en ergoterapeuts eller rehabiliteringshandledares rekommendation samt ett skriftligt tillstånd av husbolaget. En person som bor i en hyresbostad ska också ha ett skriftligt tillstånd från hyresvärden för ändringsarbeten i bostaden. Vissa ändringsarbeten kräver också bygglov.

2.6 Redskap och anordningar i bostaden

(Handikappservicelagen 9 §, förordningen om service och stöd på grund av handikapp 13 §)

Redskap och anordningar i bostaden ersätts för en gravt handikappad person om han eller hon till följd av sitt handikapp eller sin sjukdom nödvändigtvis behöver dessa för att klara av de funktioner som hör till normal livsföring.

De vanligaste redskapen och anordningarna som ersätts är till exempel fasta lyftanordningar som installeras i bostaden, trapphissar, elektriska dörröppningssystem samt optiska larmsystem. Redskapen och anordningarna samt installationsarbetet ersätts till ett rimligt pris i sin helhet för en gravt handikappad person. Kunden beviljas tillgång till trapphissar, dörröppningsanordningar och larmsystem som installeras för svårt hörselskadade.

En ergoterapeut eller en rehabiliteringshandledare bedömer nödvändigheten av redskapen och anordningarna i förhållande till hur den gravt handikappade kan klara av de funktioner som hör till normal livsföring och gör en rekommendation om behovet av dessa till handikappservicen.

3. BEHOVSPRÖVADE, ANSLAGSBUNDNA TJÄNSTER

Kommunen ordnar övrig service och stödtjänster för handikappade enligt verksamhetsplanen och de anslag som reserverats för dessa tjänster. Behovsprövad service och stödtjänster kan beviljas endast om det finns exceptionellt vägande skäl.

3.1 Anpassningsträning

(Handikappservicelagen 8 §, förordningen om service och stöd på grund av handikapp 15 §)

Anpassningsträningens syfte är att främja den handikappades och hans eller hennes näromgivnings sociala funktionsförmåga. Anpassningsträning är bl.a. undervisning i teckenspråk, familje- och gruppundervisning i tecken som stöd, handledning i orientering och förflyttning, boendeträning samt korttidsvård för barn och unga.

3.2 Övriga stödtjänster

(Handikappservicelagen 8 §–9 §, förordningen om service och stöd på grund av handikapp 14 §–15 § och 17 §–19 §)

Av särskilda skäl kan stöd beviljas för individuellt planerade ekonomiska stödtjänster och service om åtgärderna eller servicen i fråga på ett väsentligt sätt främjar den handikappades självständiga verksamhet och på ett märkvärdigt sätt minskar behovet av andra tjänster. Sådana stödtjänster är till exempel:

- *bilstöd samt redskap och anordningar i bilen*
- *övriga rörelsehjälpmedel*
- *övriga redskap eller anordningar, t.ex. hushållsapparater, redskap för fritidssysselsättning*
- *extra kostnader för kläder*

Till exempel **speciella hjälpmedel i bilen och bilstöd** beviljas efter behovsprövning i första hand till unga och gravt handikappade personer i arbetsför ålder. Bilstöd kan även beviljas för ett gravt rörelsehindrat barn som färdas med elrullstol för dagliga transporter.

Förutsättningen för att bilstöd ska beviljas är att den sökande är gravt handikappad, har ett regelbundet och dagligt transportbehov (t.ex. arbets- och studieresor), använder hjälpmedel regelbundet samt att det finns övriga resonemang kopplade till handikappet, sjukdomen eller sällskapslivet för behovet av en egen bil. Dessutom krävs att den sökande har fått ett positivt beslut om Tullens bilskatteåterbäring om det är fråga om anskaffningen av en ny bil eller en bil som registreras för första gången i Finland.

4. ANSÖKAN OM SERVICE OCH STÖDTJÄNSTER

Ansökan

När ett servicebehov uppstår ska den sökande ta kontakt med en socialarbetare eller servicehandledare inom det egna postnummerområdet för att ordna ett personligt möte (se kontaktuppgifter).

Service och stödtjänster söks med en skriftlig ansökan. Till ansökan ska bifogas ett utlåtande av en läkare inom den offentliga hälsovården och övriga nödvändiga sakkunnigutlåtanden eller utredningar.

Ändringssökande

Det är möjligt att söka ändring i välfärdssektorns tjänsteinnehavares skriftliga beslut av social- och hälsovårdsnämnden inom 30 dagar efter att kunden har fått vetskap om beslutet. En person som är missnöjd med social- och hälsovårdsnämndens beslut kan överklaga det till förvaltningsdomstolen inom 30 dagar efter att ha fått vetskap om beslutet. Förvaltningsdomstolens beslut innehåller också information om huruvida beslutet får överklagas till högsta förvaltningsdomstolen.

5. TJÄNSTER FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Tjänsterna är avsedda för personer som behöver specialservice på grund av funktionsnedsättning.

Inom tjänster för personer med funktionsnedsättning bedöms kundens situation som helhet med hjälp av psykologiska och sociala utredningar samt en allmän hälsoundersökning. På basen av utredningarna utarbetas en individuell service- och rehabiliteringsplan. Specialservice behövs då basservicen inom social- och hälsovården inte är tillräcklig.

Tjänster avsedda för personer med funktionsnedsättning är bl.a.

- rådgivning
- handledarservice
- boendeservice
- dag- och arbetsverksamhet
- korttidsvård

Tjänster för barn och unga som behöver särskilt stöd är servicehandledning, korttidsvård, specialfamiljevård och autismrådgivning. Samarbete görs tillsammans med barnneurologiska enheten i Åbo. Till tjänsterna hör också stöd för närståendevård för handikappade och långtidssjuka barn och unga.

Tjänster avsedda för personer med funktionsnedsättning kan ansökas genom att kontakta socialarbetare, för barntjänster ska man kontakta servicehandledningen för handikappade och långtidssjuka barn och unga (yngre än 18 år).

6. KONTAKTUPPGIFTER

**Handikappservice på webben
(ansökningsblanketter/kundrespons):**

- www.turku.fi/sv**
- Social- och hälsovårdstjänster
- Handikappservice
- Ansökan om handikappservice

Kontaktuppgifter till handikappservicen

Besöksadress: Peltolavägen 3, 20720 Åbo

Postadress: PB 670, 20101 ÅBO

Gemensam e-post: vammaispalvelut@turku.fi

Service enligt handikappservicelagen

Telefontid mån – ons och fre kl. 9.00 – 10.00

Norra området

Postnummer: 20240, 20300, 20320, 20360, 20380, 20400, 20460, 21330 Patis och 21340

Tortinmäki

Socialarbetare, tfn 050 595 5042

Södra området

Postnummer: 20700, 20720, 20730, 20740, 20750, 20760, 20800, 20810 och 20880

Socialarbetare, tfn 040 638 3748

Östra området

Postnummer: 20500, 20520, 20540 och 20610

Socialarbetare, tfn 040 638 3749

Västra området

Postnummer: 20100, 20200, 20210, och 20250

Socialarbetare, tfn 040 638 3750

Postnummer: 20900 och 20960

Socialarbetare, tfn 040 621 6180

Personer med tal- och hörselskada

Textmeddelanden för personer med tal- och hörselskada, tfn 050 595 5042

Klient- och servicehandledning

Telefontid mån – fre kl. 9.00 – 11.00, dessutom torsdagar kl. 13.00 – 14.00

Servicehandledare, tfn 040 585 7791

vammaispalvelut.palveluohjaus@turku.fi

Färdtjänst för äldre (personer som fyllt 70 år)

Telefontid mån – fre kl. 9.00 – 11.00, dessutom torsdagar kl. 13.00 – 14.00

Servicehandledare, tfn 040 184 2566

Gravt handikappade barn och unga till och med 21 års ålder, barn och unga med utvecklingsstörning tills de gått ut grundskolan.

Telefontid mån – tis och fre kl. 9 – 10

Socialarbetare, tfn 040 638 3751

Service i enlighet med specialomsorgslagen och handikappservicelagen för personer med utvecklingsstörning som har gått ut grundskolan

Postnummer: 20100, 20200, 20210, 20240, 20250, 20700, 20720, 20740, 20760, 20810, 20840 och 20880

Socialarbetare, tfn 050 553 2445

Postnummer: 20300, 20320, 20380, 20400, 20460, 20500, 20520, 20540, 20610, 20750, 21330 och 21340

Socialarbetare, tfn 050 595 5043

Postnummer: 20360, 20900 och 20960

Socialarbetare, tfn 040 642 9236

Servicehandledare, tfn 040 642 9236

Psykolog, tfn 040 620 4205

Stöd för närståendevård och servicehandledning för handikappade och långtidssjuka barn och unga (yngre än 18 år)

Telefontid mån – tis och tor kl. 9.00 – 11.00, ons kl. 13.00 – 14.00

Servicehandledare, tfn 040 630 5974

Gemensam e-post: vammaispalvelut.lastenpalvelut@turku.fi

Handikappservicens kanslistor

Kanslist (färdtjänster), tfn 040 182 9506

Kundservice sekreterare (personlig assistans), tfn 050 396 7138

Kanslist (tjänster för personer med funktionsnedsättning), tfn 044 907 2757

Kanslist (övriga tjänster för handikappade), tfn 040 158 2795

Handikappservicens förvaltning

Chef för handikappservicen Kaisa Kiiski, tfn 050 559 9023

Ledande socialarbetare Anita Lehtonen, tfn 050 342 4542

Handikappserviceplanerare Tiina Hujo, vikarie Anna Mikola, tfn 040 198 4022

(till och med 13.11.2020)

